

בש"פ 387/18 - משה אלימלך נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 387/18

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: משה אלימלך

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכור), מיום 25.12.2017, במ"ת 20865-11-17

בשם העורר: עו"ד גיל אדלמן
בשם המשיבה: עו"ד נגה בן סידי

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכור) מיום 25.12.2017 במ"ת 20865-11-17 בגדרו נעצר העורר עד לתום הליכי המשפט נגדו.

1. ביום 9.11.2017 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות שוד. בכתב האישום מסופר כיצד ביום עמוד 1

27.10.2017 בשעה 5:22 או בסמוך לכך, ברחוב הרצל בראשון לציון, נכנס העורר, כשהוא תחת השפעת סמים ואלכוהול, למונית מסוג סקודה בה נהג המתלונן. העורר ביקש להגיע לבית דגן והתיישב במושב האחורי-ימני של המונית. בהגיע לבית דגן, הכווין העורר את המתלונן אל סמטה חשוכה. אז, הצמיד העורר סכין בה הצטייד מבעוד מועד אל צווארו ובטנו של המתלונן, תוך שהוא מאיים עליו מספר פעמים ואומר לו "תביא את כל הכסף" ו"תהיה בשקט". המתלונן, אשר ניסה להתגונן מפני העורר, תפס את הסכין בידו וניסה להרחיקה מצווארו. כתוצאה מכך, נחתך המתלונן מספר חתכים בידו השמאלית ונזקק לטיפול רפואי, תפרים וחבישה. ברם, העורר המשיך להצמיד את הסכין לצווארו של המתלונן, שדד ממנו סך של כ-1,000 ש"ח במזומן ונמלט מהמונית.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את העורר עד לתום הליכי המשפט נגדו. בדיון שהתקיים ביום 16.11.2017 ניתנה הסכמת ב"כ העורר לקיומה של תשתית ראייתית מספקת וכן לקיומה של עילת מעצר. המשיבה הסכימה שיערך תסקיר מעצר על אודות העורר ובחינת חלופת מעצר על ידי שירות המבחן, אך זאת מבלי לפגוע בעמדתה שיש לעצור את העורר עד לתום ההליכים נגדו.

3. ביום 6.12.2017 הוגש תסקיר המעצר ממנו עלה שלעורר שימוש מוגבר בקוקאין ואלכוהול. נוכח גילו הצעיר (יליד 22.7.1998), הוא "זקוק למסגרת מארגנת ומציבת גבול, המשלבת פיקוח אנושי צמוד והתייחסות טיפולית מתאימה, שתוכל להפחית סיכון להישנות התנהגות בעייתית מצדו". הצעת חלופת המעצר בבית סבו וסבתו שהוצעה על ידו נשללה הואיל וההתרשמות מהם הייתה כי הם אינם בעלי יכולת השפעה עליו ויתקשו לשמש כמפקחים יעילים ולהפחית סיכון במצבו היום. מנגד, נמצא כי קיימת אפשרות לשלב את העורר בקהילה טיפולית "הדרך". הוריו ודודו הציעו לשמש כמפקחים-מלווים לסידורים הנדרשים להשתלבותו בקהילה וכמפקחים-מגבים למקרה של הפסקת הטיפול במקום. הערכת שירות המבחן הייתה שההורים והדוד יכולים אכן "להתמודד עם פיקוח נקודתי לצורך הסיוע" לעורר בסידורים הנדרשים להשתלבותו בקהילה וכגיבוי במקרה של הרחקתו מהקהילה.

4. ברם, בתסקיר המשלים מיום 21.12.2017 התברר ממידע עדכני שהתקבל ממרכז הקבלה בקהילה הטיפולית "הדרך", כי למרות שברמה העקרונית נמצא העורר כמי שמתאים לשלבו במסלול טיפולי ארוך (9 חודשים), העורר עריק מצה"ל וכל עוד הוא מוגדר כחייל בשירות סדיר ולא ברור מהו הסטטוס שלו בהקשר זה, הוא אינו יכול להתקבל לקהילה. על כן, בהיעדר חלופת מעצר אחרת שתוכל להפחית מהסיכון במצבו, לא היה בידי שירות המבחן להמליץ על שחרורו מהמעצר.

5. בית המשפט המחוזי התחשב בגילו של העורר ובכך שאין לו עבר פלילי, אך בהתחשב במפורט בתסקירי המעצר ובחומרה היתירה המיוחסת לו בכתב האישום, לא ראה מקום או הצדקה להורות על שחרורו לחלופת מעצר כלשהי. נקבע כי עריקותו מהצבא מעצימה את החשש מהימלטותו מאימת הדין ועל כן זולת שקילת חלופת מעצר בקהילה טיפולית, אין מקום להורות על חלופה אחרת שיהיה בה כדי לאיין את מסוכנותו. עם זאת, נקבע כי אם יהיה שינוי כלשהו בעמדת הצבא, ובאופן הרלוונטי לאפשרות שקילת חלופת מעצר, יוכל העורר להגיש בקשה לעיון חוזר שתידון בהתאם.

6. לטענת העורר החלטת בית המשפט מציבה אותו כ"בן ערובה" עד אשר יחליטו רשויות צה"ל כיצד לנהוג כלפיו. כמו כן, בית המשפט המחוזי טעה בכך שלא נתן בהחלטתו את המשקל הראוי לעובדה כי הוא אדם צעיר, נעדר

עבר פלילי וזהו מעצרו הראשון. בית המשפט גם התעלם מכך שמדובר באדם שאינו מנהל אורח חיים עברייני ואף השתלב טרם גיוסו במכינה קדם צבאית במשך כשמונה חודשים. המסוכנות הנצפית ממנו הוערכה כבינונית ונוכח הנתונים שהובאו בתסקיר, מן הראוי לבחון חלופת מעצר אחרת ולא דווקא זו אשר הוצעה בקהילה הטיפולית ואשר נשללה לעת הזאת. בדיון שלפני טען בא-כוח העורר כי לא ייגרע דבר אם תינתן אפשרות לעורר להציע חלופה אחרת שטרם הוצעה על ידו עד כה. כמו כן, בשיחה שקיים עם שירות המבחן, נאמר לו כי אין לשלול לחלוטין את שחרור העורר לחלופת מעצר אחרת.

7. המשיבה מחזיקה אחר החלטת בית המשפט המחוזי וטענה כי עמדתה הייתה ונשארה כי יש לעצור את העורר עד לתום ההליכים נגדו ואין מקום לשקול את שחרורו לחלופה כלשהי, וזאת ללא קשר לשלילת חלופות המעצר שהוצעו בעניינו עד כה. היה והעורר ימצא ראוי לשילוב בהליך גמילה, דבר זה צריך להישקל בשלב גזירת דינו ולא בשלב הזה.

8. לאור כל המפורט לעיל אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי. חלופות המעצר אשר הוצעו על ידי העורר נשללו על ידי שירות המבחן, לא בשל היותו עריק משירות בצה"ל, אלא מפני שחלופות מעצר מחוץ למסגרת קהילה טיפולית אינה מאיינת את המסוכנות הנשקפת ממנו. שירות המבחן אמר את הדברים באופן מפורש כי בהתייחס לנתוניו, גילו הצעיר ובראייה עתידית, העורר "זקוק למסגרת מארגנת ומציבת גבול, המשלבת פיקוח אנושי צמוד והתייחסות טיפולית מתאימה, שתוכל להפחית סיכון להישנות התנהגות בעייתית מצדו". על כן כל חלופה שאינה במסגרת המשלבת טיפול עם פיקוח אנושי אינה יכולה לבוא בחשבון. העריקות מהצבא נלקחה בחשבון בהחלטת בית המשפט אך כנסיבה לחומרה.

9. הלכה היא לפנינו כי הגם שבית המשפט איננו מחויב באימוץ המלצותיו של שירות המבחן, הרי שסטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה באופן חריג, במקום שבו קיימים לכך טעמים כבדי משקל (בש"פ 1595/17 מדינת ישראל נ' פלוני (23.3.2017); בש"פ 8417/17 היועץ המשפטי לממשלה נ' קוהרן (21.11.2017)). במקרה זה, לא מצאתי טעמים שכאלה בעניינו של העורר.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, ה' בשבט התשע"ח (21.1.2018).

ש ו פ ט